

Arkitektens tankar...

Som son till en murare och uppväxt i ett tegelhus från sekelskiftet 18-1900 är jag väl bekant med de kvaliteter som präglar det historiska murade byggandet - dess vackra och hållbara fasader av naturliga material med spår av handens arbete, deras rytm och självklara proportioner sprungna ur tegelstens givna mått, dess generösa fönsteröppningar och rumshöjder är några exempel. Jag har senare i livet också bott i nybyggda hus och lärt mig uppskatta hiss, låga energikostnader och jämnt inomhusklimat, för att nämna några av fördelarna. En av de viktigare uppgifterna för en arkitekt idag är att försöka förena dessa kvaliteter - det historiska byggandets skönhet med det moderna byggandets överlägsna tekniska prestanda och bekvämlighet. Jag försöker nedan kortfattat beskriva hur detta har eftersökts i projektets olika skalor, från stadsbyggnadsnivå, via byggnadernas gestaltning, till den enskilda bostadens utformning.

Stadsdelen

Vikhemsporten är som namnet antyder placerat vid en av områdets entréer, i fonden av Vikhemsvägen längs Staffansvallens kant, och får med denna framträdande placering rollen av att slå an tonen för Vikhems östra delar. En av Vikhems paroller lyder "sydvästs-kånska byggnadstradition i modern tappning", och i ett försök att möta upp till detta har byggnaderna fått rustika platsbyggnadsfasader, sadeltak, förhöjda bottenvåningar med verksamhetslokaler mm, egenskaper som kännetecknar historiska stadsmiljöer. Samtidigt har husen varierande höjder, luftig placering kring en halvöppen grön gård med sociala ytor och ett underjordiskt garage tillgängligt med hiss direkt från trapphusen, vilket är exempel på anpassningar till dagens levnadsmönster och förväntningar på bekvämlighet i boendet.

Byggnaden

Byggnadernas gavlar och gatufasader har getts en lugn och rytmisk karaktär som för tankarna till äldre byggnadssätt och gatumiljöer, där teglets detaljrika materialitet får stå för uttrycket med sin rustika sockelvåning och subtila tegellister som delar in och ger proportion till fasaderna. Gårdsfasaderna karaktäriseras också av lugn och rytm, men har ett stramare och mer samtida uttryck med generösa balkonger i söder- eller västerläge, förberedda för inglasning till skydd mot de stundtals obarmhärtiga vindarna på Söderslätt.

Bostaden

Äldre tiders lägenhetsplaner fick till stor del anpassa sig till fasadernas uttryck, vilket ofta gav spännande rum invändigt, men ibland också opraktiska. Idag gäller det motsatta - dagens fasader riskerar ofta att bara bli ett obearbetat resultat av de bakomliggande standardiserade och minimerade rumstorlekarna och -funktionerna. Effektiva planlösningar är en nödvändighet med dagens bostadspriser, och Vikhemsportens lägenheter har minimerade kommunikations- och serviceytor och kompletterande förrådsytor i källare och på gård, men samtidigt lite extra generösa ytor i vardagsrum och kök där man idag tillbringar mycket av sin tid. Rumshöjden på ca 2.70m är en bra bit högre än dagens standard, och tillsammans med de stora, regelbundna och vertikala fönsterytorerna ger detta lägenheterna en rymd som för tankarna till äldre tiders luftiga och vilsamma interiörer.